

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Øvre Grejs Ådal

Natura 2000-område nr. 81
Habitatområde H70

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015. Øvre Grejs Ådal
Natura 2000-område nr. 81
Habitatområde H70

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram,
Natura 2000-planer

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen Ribe
Sorsigvej 35
6760 Ribe
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBN nr.

978-87-7091-228-0

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Fårup Sø.

Foto: Kjeld Brockdorff Olesen, Naturstyrelsen Ribe

Resume:

Natura 2000-plan for Øvre Grejs Ådal (nr. 81). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	6
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	9
Igangværende pleje og genopretning	11
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	11
<i>Vurdering af tilstand</i>	12
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	14
Målsætning	16
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	17
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	18
<i>Modstridende interesser</i>	19
Indsatsprogram	20
<i>Generelle retningslinjer</i>	21
<i>Konkrete retningslinjer</i>	23
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	24
Sammenhæng og synergi med vandplan	24
Strategisk miljøvurdering	25
Bilag 1 Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	
Bilag 2 Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	
Bilag 3 Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	
Bilag 4 Miljørapport for Natura 2000-planen	

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

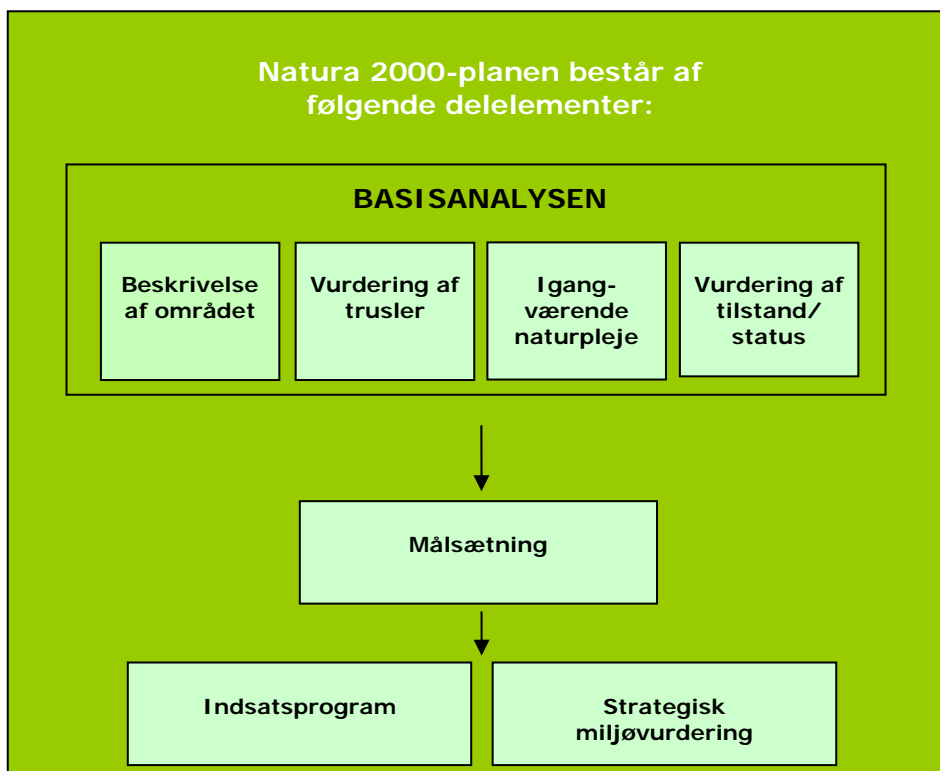
Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for området's handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Lillebælt og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 886 ha, og afgrænses som vist på bilag 1, hvoraf godt 15 ha er statsejet. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H70.

Natura 2000-plan

På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 70		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Kildevæld (7220)
	Næringsrig sø (3150)	Rigkær (7230)
	Vandløb (3260)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Kalkoverdrev (6210)	Bøg på muld (9130)
	Surt overdrev (6230)	Ege-blandskov (9160)
	Tidvis våd eng (6410)	Elle- og askeskov (91E0)
	Urtebræmme (6430)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Stor vandsalamander (1166)
	Bæklampret (1096)	Odder (1355)

Figur 2. Naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I basisanalyserne for Natura 2000-området Øvre Grejs Ådal findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk.

Natura 2000-området ligger i Vejle Kommune og indenfor vandplan-områdets hovedvandopland Lillebælt.

Grejs ådal strækker sig fra opstrøms Fårup Sø i vest og videre ned langs Grejs Å mod øst. Mere end halvdelen af området er skovdækket. Sydvest for Fårup Sø ligger mose- og engområdet Ollerup Kær, som omkranser det ene af tilløbene til Fårup Sø. Selve Fårup Sø er en næringsrig sø på 95 ha. Den modtager ca. 2/3 af sit vand fra kilder enten i søen eller op til søen. På nordsiden af Fårup Sø er der løvskov, fortrinsvis højstammet bøgeskov, mens der ned mod søen er udbredte ellesumpe, som rummer en række jernholdige kildevæld. På sydsiden af søen er der lysåbne arealer med overdrev og dyrkede marker.

Nedenfor Fårup Sø blev der i 2004 gennemført et vådområdeprojekt med genslyngning af Grejs Å på en meget reguleret strækning. Ved dette projekt er der skabt et vådområde og 5 søer. Desuden er der indgået en række MVJ-aftaler. Skovdriften i Fårup Skov sker efter naturnære principper.

Øst for Fårup sø åbner sig en forholdsvis bred ådal med eng- og mosearealer langs Grejs Å. På nordsiden af ådalen rejser Jelling Skov sig som en skræntskov på ådalsskrænten. Der er anlagt en golfbane i området lidt syd for Jelling by.

Natura 2000-plan

Den østlige del af området er omfattet af landskabsfredning ved Lerbæk på 226 ha.

Skovene domineres af bøgebevoksninger med indslag af elle- og askeskov i bunden af ådalen. Her er der fundet områder med kildekalk. Længere mod øst bliver ådalen smallere, og der er større fald på Grejs Å. Der findes en del eng- og mosearealer ned til åen, men det dominerende landskabselement er løvskovene på ådalsskrænterne, Lerbæk Skov og Grejs Skov. I disse skove findes en række hurtigtstrømmende skovbække med et kraftigt fald.

Udpegningsarterne odder, bæklampret, skæv vindelsnegl og stor vandsalamander forekommer i området. Bilag IV-arterne birkemus og skæv vindelsnegl og fuglearterne rød glente, hvepsevåge og isfugl er registreret i habitatområdet. Den sjældne ynglefugl vandstær har en af sine vigtigste danske ynglelokaliteter i området.

Der er i 2006 registreret følgende arter af flagermus i området: Vandflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus og sydflagermus. Den sjældne syngende løvgræshoppe lever i området.

Store dele af Grejs Å løber stort set ureguleret og har nogle meget fine fysiske forhold med stenet og gruset bund. Miljøkvaliteten er høj, og der er et meget varieret liv af rentvandskrævende smådyr, hvoraf flere er enten rød- eller gullistede. Vandstær har en af sine få danske ynglelokaliteter i Grejs Å.

Grejs ådal rummer en lang række habitatnaturtyper. Foto: Naturstyrelsen Ribe.

Natura 2000-plan

Området rummer ret store arealer med rigkær og tidvis våd eng. Flere steder findes en artsrig vegetation, f.eks. er der flere steder fundet maj-gøgeurt og engblomme i pæne bestande.

I skovene er blandt andet registreret de to prioriterede naturtyper: Elle- og askeskov og kildevæld.

Skovnaturtypen bøg på muld (126 ha) udgør i dette N2000-område mere end 5 % af det samlede kortlagte fredskovsareal i den atlantiske region, med denne naturtype.

I området forekommer desuden en række rødlistede arter bl.a. kæmpe-rapgræs, tyndakset star, otteradet ulvefod som alle er fundet i Lerbæk Skov/Højgård Skov. Hertil kommer de gullistede arter: Kær-fnokurt, skælrod, mørkviolet slørhat, samt fredede orkidéer bl.a. glat hullæbe og skov-gøgeurt.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Arealreduktion/fragmentering: Arealer med tidvis våd eng, kalkoverdrev, surt overdrev, rigkær og kildevæld er fragmenterede. Levesteder for stor vandsalamander er fragmenterede, fordi ynglevandhullerne vurderes at være for få, og de eksisterende ligger for langt fra hinanden.

Næringsstofbelastning: Det gælder for alle kortlagte naturtyper i Natura 2000-området, at de er truet af luftbåret kvælstof. For alle de kortlagte naturtyper er den nedre tålegrænse overskredet. For skovnaturtyperne er også den høje tålegrænse overskredet.

Natura 2000-områdets småsøer er truet af udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsjord og luftbåren kvælstofbelastning, og dermed trues også levestederne for stor vandsalamander.

Den væsentligste trussel mod Fårup Sø er tilførselen af fosfor.

Natura 2000-plan

Tilgroning: Opvækst af vedplanter og høje urter er en trussel mod de lysåbne naturarealer.

Uhensigtsmæssig hydrologi: dræning og grøftning udgør en trussel mod de fugtige naturtyper og dermed også mod levestederne for skæv vindelsnegl.

Uhensigtsmæssig drift: Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges, f.eks. ved fjernelse af dødt træ, jordbearbejdning eller kørsel i skovbunden. Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter.

Opstemningen ved Hopballe Mølle udgør en total spærring, som hindrer faunaens frie vandring.

Invasive arter: Fårup sø er truet af indvandring af vandremusling, og det vurderes, at en stor forekomst af vandremuslinger er en medvirkende årsag til en række ændringer i søens biologiske forhold. Der er i dag ingen kendte bekæmpelsesmetoder over for vandremusling.

Japan- og kæmpe-pileurt og kæmpe-bjørneklo vurderes at udgøre en aktuel trussel mod skovnaturtyperne i visse områder.

Kanadisk bakkestjerne er registreret i området, men dens udbredelse er ukendt.

Nåletræer udgør en trussel for området's skovnaturtyper, og det vurderes, at de udgør en aktuel trussel i forbindelse med sikring af fremtidig gunstig bevarelse af skovnaturtyperne.

Vandremusling (øverst) i Fårup sø vinder frem på bekostning af dammusling (nederst) og malermusling. Foto: Naturstyrelsen Ribe.

Igangværende pleje og genopretning

Der er i 2004 gennemført et vådområdeprojekt (VMPII) på 72 ha i Øvre Grejs Å lige neden for Fårup Sø. Projektet har indbefattet genslyngning af Grejs Å på en 2,3 km lang meget reguleret strækning. Dermed er der skabt et vådområde, som også rummer nye vandhuller. Der er således skabt 5 søer på i alt 2.700 m².

Der er indgået en række MVJ-aftaler i området.

Skovdriften i Fårup Skov sker efter naturnære principper og administreres af Naturstyrelsen, Trekantsområdet.

Tilstand og bevaringsstatus/prognose

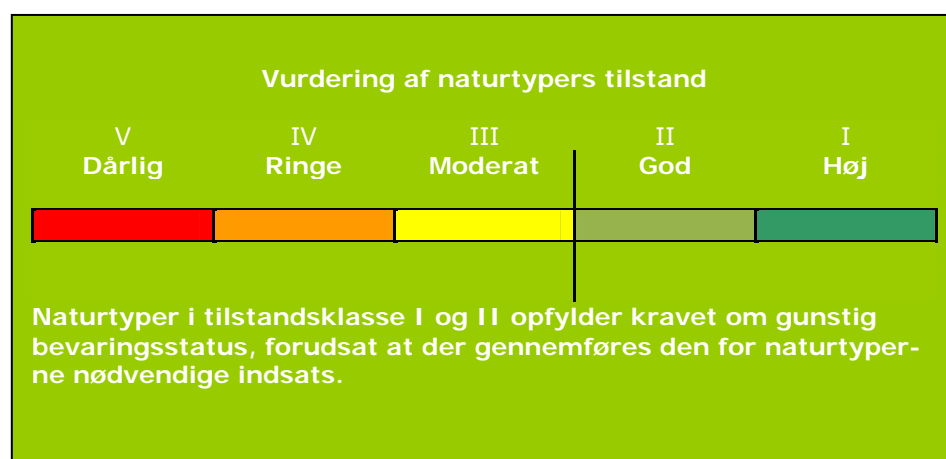
For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypenes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

For skovnaturtyperne i området gælder, at det kun er fredskovpligtige arealer, som på nuværende tidspunkt er kortlagt. Således er tilstanden nedenfor kun vurderet for fredskovspligtige skovnaturtyper.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden af 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper, der er kortlagt i basisanalyserne. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandingsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

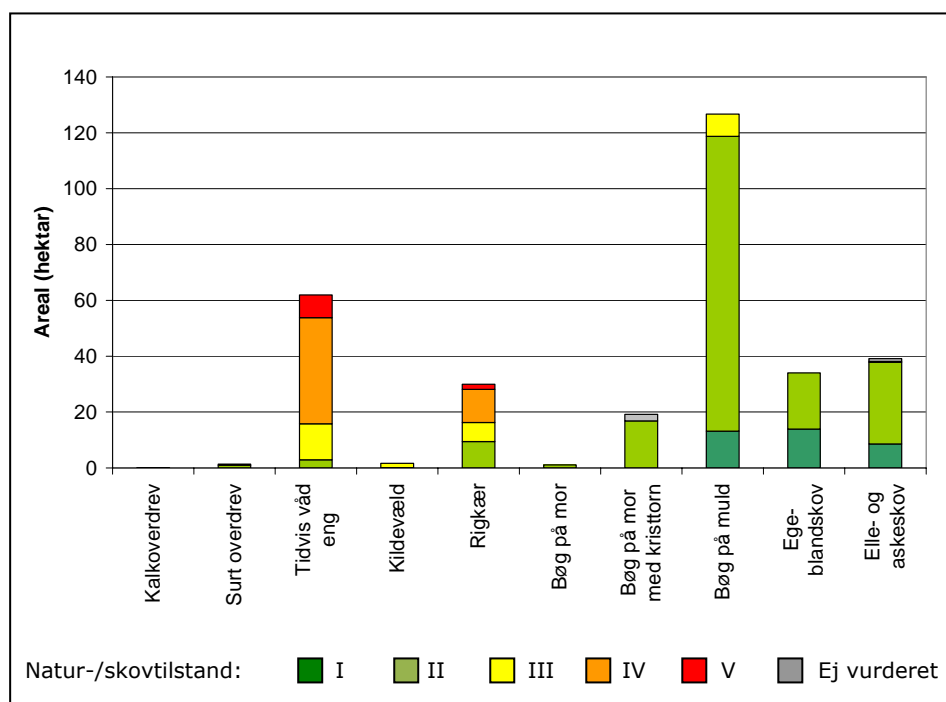

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen til naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun en mindre del af vandhullerne er tilstandsvurderet og er derfor ikke medtaget i figuren.

Natura 2000-plan

Figur 4. Natur/skovtilstand for de af Natura 2000-områdets naturtyper, som er tilstandsvurderet.

Kalkoverdrev er registreret på 0,03 hektar syd for Jelling Skov. På det begrænsede areal er naturtilstanden moderat idet der er registreret forholdsvis få karakteristiske kalkoverdrevsarter. Der er kortlagt 1,4 ha. surt overdrev, hvoraf 2/3 har en god tilstand både på baggrund af arts- og strukturdata mens 1/3 har et ringe artsindhold men lidt bedre strukturforhold.

Naturtilstanden af arealet med naturtypen tidvis våd eng, som er registreret på godt 60 ha, er generelt ringe til dårlig. Det skyldes primært artsindholdet, der ikke er tilfredsstillende på $\frac{3}{4}$ af arealet. Strukturforholdene er generelt bedre, idet ca. halvdelen af arealet har en god struktur og halvdelen har en struktur, der er præget af tilgroning og afvanding. Artsindholdet er også præget af høj næringsstofbelastning, tilgroning og unaturlige vandstandsforhold.

Kildevæld er kun kortlagt med 1,7 ha, hvor langt størstedelen har en moderat naturtilstand, primært på grund af en forholdsvis god struktur. Artsindholdet er generelt for ringe, idet artsammensætningen ikke er præget af karakteristiske arter for naturtypen.

Der er 30 ha rigkær i området med meget varierende arts- og strukturforhold. Generelt er der ca. 9 ha rigkær i god naturtilstand, mens de øvrige 21 ha varierer fra moderat til dårlig naturtilstand.

Natura 2000-plan

Med hensyn til arterne har $\frac{3}{4}$ af arealet et moderat til dårlig artsindhold. Strukturen er meget præget af tilgroning, næringsstofbelastning og uhensigtsmæssig hydrologi.

For skovtyperne samlet gælder, at skovtilstanden for 208 ha er vurderet i høj eller god tilstandsklasse, og resten dvs. 8 ha er vurderet værende moderat.

Af områdets ca. 20 småsøer er seks kortlagt og tilstandsvurderet. Fire søer er kortlagt som næringsrig sø, heraf tre i moderat naturtilstand og en enkelt i god naturtilstand. To kransnålgesøer er vurderet i moderat naturtilstand.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk under "Se på kort".

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtypers og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og aktuelle trusler og indeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Grejs Å er et godt levested for bæklampret og odder. Foto Naturstyrelsen Ribe.

Natura 2000-plan

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*, *vurderet ugunstig* og *ukendt prognose*.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- *Bæklampret, der har velegnede levesteder i området.*
- *Odder, da bestanden generelt er i fremgang.*

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- *Kalkoverdrev og surt overdrev, der trues af tilgroning og fragmentering.*
- *Tidvis våd eng og rigkær og kildevæld, der primært trues af fragmentering og uhensigtsmæssig hydrologi bl.a. som følge af afvanding og dræning.*
- *Næringsrige søer, da bl.a. Fårup sø ikke opfylder vandkvalitetsmålsætningen.*
- *Bøg på mor med kristtorn, bøg på muld, ege-blandskov samt elle- og askeskov på grund af luftbåren kvælstof, og utilstrækkelig beskyttelse.*
- *Stor vandsalamander, da ynglevandhullerne vurderes at være for få og/eller beliggende for langt fra hinanden.*
- *Skæv vindelsnegl, da levestedet vurderes at være fragmenteret og under tilgroning.*

Prognosen er ukendt for:

- *Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, da disse ikke er tilstrækkelig godt undersøgt.*
- *Urtebræmmer pga. manglende kortlægning og tilstandsvurdering.*
- *Vandløb, pga. manglende kendskab til faunaklassen i en væsentlig del af områdets vandløb.*

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper.

Natura 2000-plan

Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram"

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Naturtyperne næringsrig sø (Fårup sø) og vandløb (Grejs Å) prioriteres højt, da naturtyperne er vigtige for områdets integritet og er arealmæssigt tunge. Miljøkvaliteten i Grejs Å er høj og der er et meget varieret liv af rentvandskrævende smådyr. Derudover er der fokus på ådalens artsrige habitatnaturtyper rigkær, tidvis våde enge, kildevæld, kalkoverdrev, sure overdrev og bøgeskovsarealer.

Det overordnede mål for området er at:

- *Områdets naturtyper sikres god-høj naturtilstand.*
- *Naturtyperne næringsrig sø (Fårup sø) og vandløb (Grejs Å) prioriteres højt, da naturtyperne er vigtige for områdets integritet og er arealmæssigt tunge.*
- *Rigkær, tidvis våde enge, kalkoverdrev og sure overdrev er højt prioriterede naturtyper, fordi de er truede nationalt. I tilfælde af modstridende interesser prioriteres rigkær på bekostning af elle- askeskov.*
- *Bøg på muld prioriteres højt fordi arealet af naturtypen i Grejs Ådal udgør mere end 5 % af det samlede kortlagte areal i den atlantiske region.*
- *Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi,*

en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000-området:

- *Naturtyper og arter skal sikres en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose, skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose, skal udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige, egnede yngle- og fourageringsområder.*

Rigkær er en højt prioriteret naturtype. Foto: Naturstyrelsen Ribe.

- *Arealet med surt overdrev (kalkoverdrev, hvis der er potentielle) øges, så det samlede areal bliver i størrelsesordenen 3-7 ha.*
- *Arealet med tidvis våd eng øges, så det samlede areal bliver i størrelsesordenen 75-125 ha.*
- *Arealet med rigkær øges, således at de nuværende forekomster om muligt sammenkædes, og det samlede areal bliver i størrelsesordenen 40-60 ha, om nødvendigt på bekostning af arealer med elle- og askeskove.*
- *Antallet af egnede ynglelokaliteter til stor vandsalamander øges, således at deres levesteder vil kunne opretholde levedygtige bestande med mulighed for genudveksling mellem delpopulationer.*
- *Løvskovene på ådalsskrænterne opretholdes.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Rigkær er en truet naturtype på nationalt niveau og i Danmark vurderes naturtypernes bevaringsstatus at være ugunstig. Elle- og askesump er en prioriteret naturtype i EU.

Øgning af arealet med rigkær forventes primært at ske på arealer tilgroet med pile- og birkekrat. I visse tilfælde kan udvidelse af rigkær betyde en indskrænkning af arealet af habitatnaturtypen elle- og

askeskove, hvor disse er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om meget unge elle- og askeskove, som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne rigkær, prioriteres hensynet til at skabe større sammenhængende arealer med rigkær. Rydning af elle- og askeskove til genskabelse af rigkær kan ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Gamle og veludviklede forekomster af elle- askeskov, og elle- askeskov på ufremkommelige og meget stejle dele af området bevares som hovedregel.

Hvis tiltag efter vandplanen for at sikre kontinuitet og forbedret vandkvalitet samt forbedrede fysiske forhold medfører (lokal) forringelse/reduktion i arealet med fugtige habitatnaturtyper som rigkær, tidvis våd eng, kildevæld og elle- og askeskov sikres det, at der kan skabes stilsvarende arealer med naturtyperne andre steder i habitatområdet. Det prioriteres, at den angivne indsats for de lysåbne naturtyper kan gennemføres.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

*Rigkær og tidvis våd eng sikres mod tilgroning.
Foto: Naturstyrelsen Ribe.*

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

Natura 2000-plan

- 1.1 *Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i tidvis våde enge, kilder og væld samt rigkær.*
- 1.3 *Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.*
- 1.4 *De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en for naturtyperne hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen.*
- 1.5 *Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.*
- 1.6 *Der sikres velegnede levesteder for bæklampret, odder, stor vandsalamander og skæv vindelsnegl.*
- 1.7 *Invasive arter som japan- og kæmpe-pileurt, kæmpebjørneklo samt invasive arter af nåletræer søges bekæmpet, og deres spredning søges forebygget.*

Tilførslen af næringsstoffer til de sårbare områder nedsættes. Foto: Naturstyrelsen Ribe.

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 Arealer med kalkoverdrev, surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær søges sammenkædet ved udvidelse af arealerne (jf. sigtelinie 4).*
- 2.2 Arealer med kildevæld øges i mindre omfang, fortrinsvis gennem sammenkædning, hvor en sådan er mulig.*
- 2.3 Antallet af ynglebiotoper til stor vandsalamander øges, og artens mulighed for genudveksling mellem delbestande sikres.*
- 2.4 Rigkær, som samtidig udgør levested for skæv vindelsnegl, udvides til i størrelsesordenen 4-8 ha, hvis de fysiske forhold gør det muligt.*

Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 Skovnaturtyper sikres. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*

- 3.2 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.*
- 3.3 *Forekomsterne med skovbevokset tørvemose og elle- og askeskov, som ikke genoprettes til rigkær, sikres mod konvertering.*

Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 *Arealet med surt overdrev (kalkoverdrev, hvis potentiale) øges gennem en mindre udvidelse.*
- 4.2 *Arealet med tidvis våd eng øges med i størrelsesordenen 5-10 ha.*
- 4.3 *Arealet med rigkær øges med i størrelsesordenen 3-7 ha, hvor det er naturmæssigt muligt. Udvidelsen af arealet med rigkær sker primært på tilstødende tilgroede mosearealer, evt. i mindre omfang på bekostning af skovnaturtypen elle- og askeskov.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunerne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand.

Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden

Natura 2000-plan

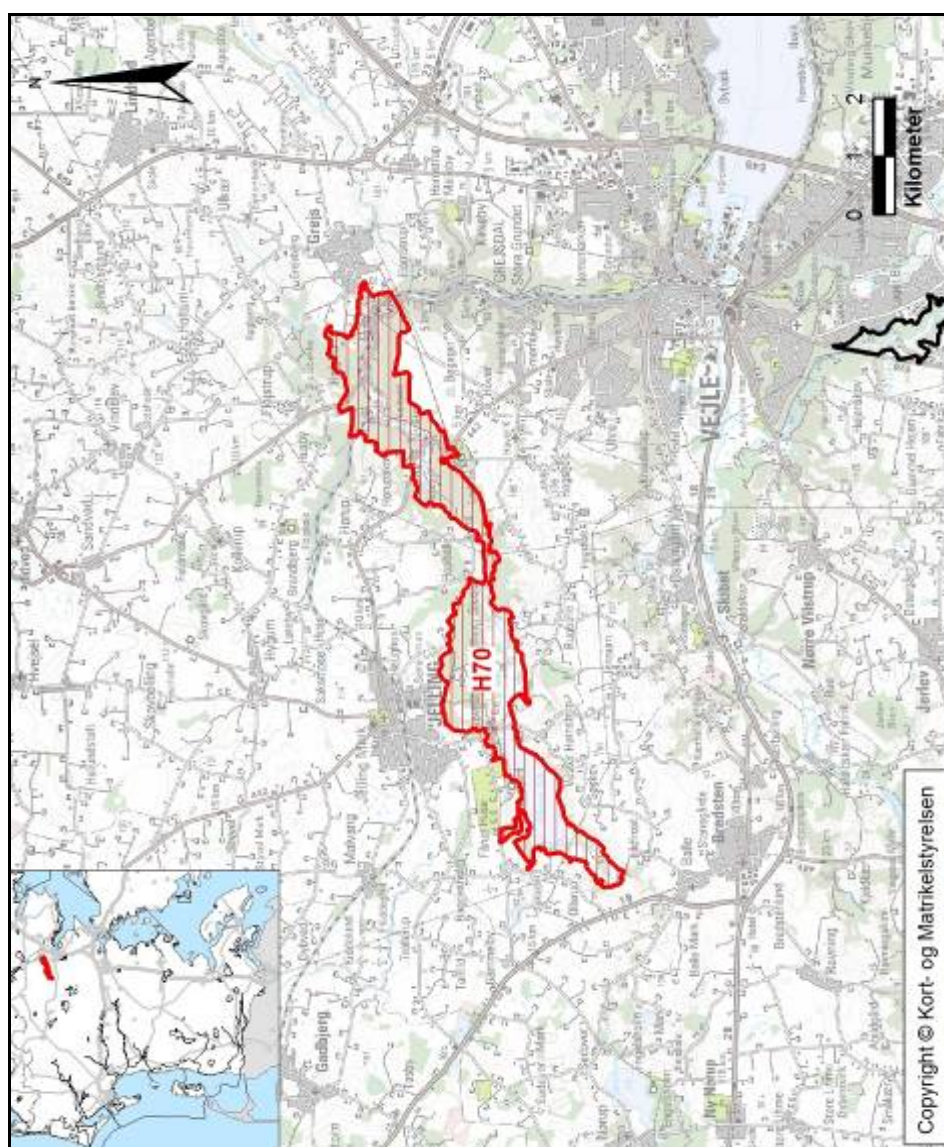
dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækkes i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. 81.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H70 (rød afgrænsning). Andre Natura 2000-områder er vist med sort afgrænsning.

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i Bilag 2 - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område.

Se www.naturstyrelsen.dk – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund her af blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sorterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for Natura 2000-planen for område nr. 81 Øvre Grejs Ådal

- kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk